

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

Administrative Factors Affecting the Effectiveness of Academic Administration in Expanding Educational Opportunities Schools

Under Buengkan Primary Educational Service Area Office

พรสวรรค์ เหลาเวียง¹ ดร.สุรัตน์ ดวงชาตม² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดา ลาโพธิ์³

Phonsawan Laoweing¹ Dr. Surat Duagchatoem² Asst. Prof. Dr. Jinda Lapho³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ อำนาจพยากรณ์ และศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie and Morgan กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 300 คน วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 50 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 50 คน และครูผู้สอน จำนวน 200 คน จาก 50 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยทางการบริหาร ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .453 – .854 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .944 และแบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .727 – .875 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .943 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยทางการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยทางการบริหาร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารโดยรวมและประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.870
6. ปัจจัยทางการบริหารที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X₃) และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X₆) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือด้านการจูงใจของผู้บริหาร (X₅) และด้านงบประมาณ (X₄) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 79.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ $\pm .25462$ สามารถเขียนสมการการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบแนบดังนี้

คำสำคัญ : ปัจจัยทางการบริหาร, ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

$$Y' = .530 + .439 (X_3) + .219 (X_6) + .114 (X_5) + .098 (X_4)$$

และเขียนสมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z' = .448 (ZX_3) + .288 (ZX_6) + .134 (ZX_5) + .105 (ZX_4)$$

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม ประชุมและสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 2)ด้านการจูงใจของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ ความสามารถของบุคลากร ยกย่อง ชมเชยและให้รางวัลเพื่อเสริมขวัญกำลังใจ 3)ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และมีการมอบหมายงานที่ชัดเจนและทั่วถึง 4)ด้านงบประมาณ ให้บุคลากรชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร มีความโปร่งใสในระบบบริหารการเงินและมีความชัดเจน

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร, ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

The purpose of this research was to: examine, compare, to study the relationship and predictive power of administrative factors affecting the effectiveness of academic administration and to find ways to develop administrative factors that affect the effectiveness of academic administration in the Educational Opportunity Expansion Schools under Buengkan Primary Educational Service Area Office. This research was a correlation research design. The determination of the sample group used Krejcie and Morgan's table. The sample group consisted of 300 people: school administrators, teachers in charge of academic work, and teachers in the academic year 2021. The sampling method was by using specific sampling and simple randomization, classified into 50 school administrators, 50 teachers responsible for academic work, and 200 teachers from 50 schools. The research instrument was a questionnaire. The 5-level estimation scale consists of an administrative factor questionnaire; the power rating was classified between .453 and .854 and the confidence value was .944. And in the academic management effectiveness questionnaire; the discriminant power was between .727 and .875 and the confidence value was .943. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test, analysis of one-way ANOVA variance, Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression analysis.

The findings were as follows:

1. The overall administrative factors were at a high level.
2. The overall effectiveness of academic administration in educational opportunity expansion schools is at a high level.
3. Administrative factors classified by positions in school, work experience, and distance from schools to the Primary Education Service Area office were different, but those classified according to work experience were not statistically significant at the .05 level.
4. Academic administration effectiveness differed depending on position in school, work experience, and distance from school to the Primary Education Service Area office, but there was no statistically significant difference at the .05 level based on work experience.
5. The overall relationship between administrative factors and the effectiveness of academic administration in educational opportunity expansion schools was found to have a positive correlation at a statistically significant high level at the .01 level with a correlation coefficient of 0.870.
6. Administrative factors that can predict the effectiveness of academic administration in Educational Opportunity Expansion Schools were statistically significant at the .01 level for 2 aspects: personnel development (X_3) and participatory management (X_6), and statistically significance at the .05 level for 2 aspects: executive motivation (X_5) and budget (X_4). Can predict 79.10% and has a forecast standard error of $\pm .25462$. The multiple regression equation could be written in the form of raw scores as follows:

$$Y' = .530 + .439 (X_3) + .219 (X_6) + .114 (X_5) + .098 (X_4)$$

and it could be written in the form of standardized scores as follows:

$$Z' = .448 (ZX_3) + .288 (ZX_6) + .134 (ZX_5) + .105 (ZX_4)$$

7. The guidelines for the development of administrative factors affecting the effectiveness of academic work in educational opportunity expansion schools consist of 3 areas: 1) Professional development: executives should promote and encourage employees to attend training sessions and pursue higher education. 2) Executive motivation: executives must inspire performance motivation and assign tasks based on personnel knowledge and abilities to be praised and rewarded, which boosts morale. 3) Participatory administration: administrators must provide opportunities for teachers to participate in administration as well as clear and comprehensive assignments. 4) Budget: Involve community personnel in the management There is transparency in the financial management system and is clear.

Keywords: Administrative Factors, Effectiveness of Academic Administration

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กล่าวถึง แนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ คือการจัดการศึกษาต้องเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัด การเรียนรู้ในสถานศึกษา สถานศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการและในมาตรา 39 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้นบทบาทของสถานศึกษาจึงมีหน้าที่หลักในการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุม งานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคลากร และด้านงานบริหารทั่วไป ให้เกิดความสอดคล้อง กับสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อบรรลุเป้าหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยทางการบริหาร เป็นสิ่งที่จะมาสนับสนุนการดำเนินงานทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เป็นระดับความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทางวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนตั้งไว้

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เกิดจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2534 ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เร่งรัดดำเนินการโครงการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีความพร้อมและกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างและเปิดโอกาสให้บุคคลได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นสถานศึกษาที่ถูกกำหนดให้มีการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่มัธยมศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ทั้งนี้จากผลการศึกษาค้นคว้านี้ สามารถใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำมาปรับปรุงพัฒนาหรือสนับสนุนปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยทางการบริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกันแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่แตกต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

6. ปัจจัยทางการบริหารด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน

3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่แตกต่างกัน

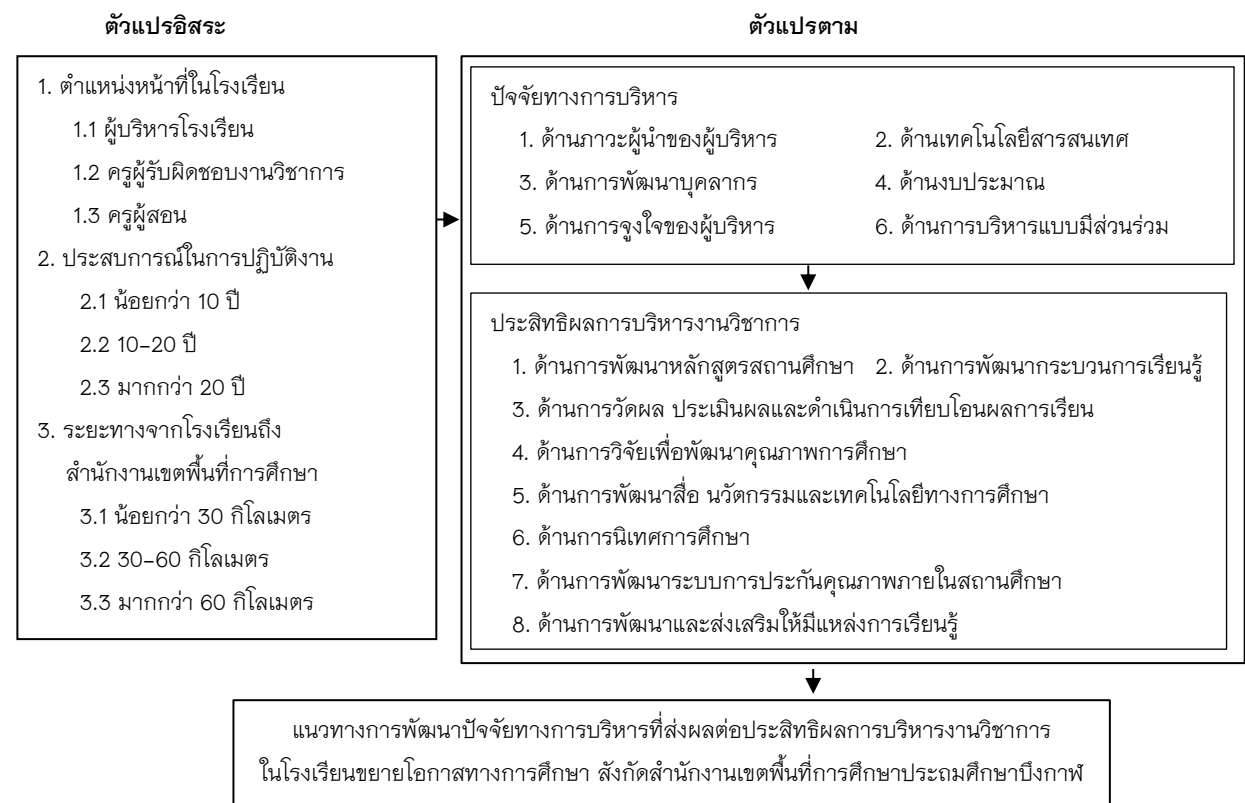
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกัน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน

6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน

7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 1,011 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 50 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ 50 คน และครูผู้สอน 911 คน จากทั้งหมด 50 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2564 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607–610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน วิธีสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 50 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 50 คน และครูผู้สอน จำนวน 200 คน จาก 50 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.944 แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางการบริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .453–.854 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .944

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .727–.875 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .943

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทำหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประสานงานกับทางโรงเรียน โดยมอบให้ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 50 โรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำไปให้ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน ได้ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับขอความอนุเคราะห์ทางโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยได้แนบซองเปล่าพร้อมติดแสตมป์جاهหน้าของถึงผู้วิจัย โดยแจ้งระยะเวลาส่งคืนภายใน 15 วัน กรณีที่ได้รับเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการติดต่อประสานกับทางโรงเรียน เพื่อขอให้จัดส่งแบบสอบถามคืนมาอีกครั้ง และได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาครบแล้ว จึงนำเข้าไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha-Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และ 4 ได้แก่ สถิติทดสอบเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe-Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความเหมาะสม การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product-

Moment Correlation Coefficient) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยทางการบริหาร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารโดยรวมและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .870
6. ปัจจัยทางการบริหารที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_3) และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_6) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือด้านการจูงใจของผู้บริหาร (X_5) และด้านงบประมาณ (X_4)
7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาบุคลากร 2) ด้านการจูงใจของผู้บริหาร 3) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 4) ด้านงบประมาณ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างทั่วถึง มีการส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนใช้ความรู้ความสามารถทักษะในการบริหารอย่างเหมาะสม มีความสามารถในการตัดสินใจที่รวดเร็วและถูกต้อง มีความสามารถในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาองค์การณีก่อด้วยวิสัยทัศน์ มีแนวคิดริเริ่มในการพัฒนางาน ดำเนินการ นิเทศ กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานและนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ ขาวกริบและอดุล นาคะโร (2562, หน้า 170) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการจัดการงบประมาณ อยู่ในระดับมาก คือ สถานศึกษามีระบบการบริหารควบคุมกำกับงบประมาณที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ครูบุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณและมีระบบการตรวจสอบและรายงานผลการบริหารงบประมาณที่ชัดเจนตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาสินี หัตถกรรจ์ (2561, หน้า 163) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูผู้สอนมีความมุ่งมั่น ศรัทธา และประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการทำความดีและมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภาส จิตรักศิลป์ (2561, หน้า 173) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านการจูงใจ ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม เพื่อการปฏิบัติงาน และด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน
2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการออกแบบ และรูปแบบการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และการเทียบโอนผลการเรียนที่เป็นระบบ มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ได้มาตรฐาน มีการพัฒนาระบบงานการจัดกร

เรียนรู้การศึกษา มีการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สมควร ชุมชอบ (2560, หน้า 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ด้าน การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้นับเป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้า ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ผลการประเมินจะช่วยให้ครูผู้สอนรู้ข้อบกพร่องหรือความก้าวหน้าของผู้เรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เหมาะสมได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกษแก้ว เจริญเกตุ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรพล เจริญวัย (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ สระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการจูงใจของผู้บริหารและด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อ พิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการสามารถโน้มน้าวหรือจูงใจให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนปฏิบัติงานใน หน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มที่ เป็นผู้ที่มีอำนาจ ในการตัดสินใจ ในการใช้งบประมาณ การกำหนดนโยบายและแผนการ ปฏิบัติงานประจำของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประยงค์ ศรีโทมิ (2561, หน้า 191) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัย ทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการเป็นผู้นำ สร้างความศรัทธา ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงาน เกิดความรักและนับถือ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นศรัทธาและประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ หน้าที่และมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาสินี หัตถกรรจ์ (2561, หน้า 168) ได้ศึกษาปัจจัยทางการ บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตีประจําตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตีประจําตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความ คิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารโดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจูงใจของผู้บริหารและด้าน การบริหารแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน ที่มีระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 30-60 กิโลเมตรมีความคิดเห็นมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน ที่มีระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา น้อยกว่า 30 กิโลเมตร และมากกว่า 60 กิโลเมตร ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาปึงกาฬ มีบริบทและพื้นที่ตั้งแตกต่างกัน มีระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่ที่ห่างกันมาก ทำให้บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนใกล้สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ได้รับการติดตาม นิเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา รวมทั้งผู้บริหารต้องสร้าง แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังคำสัมภาษณ์ของ ธวัชชัย โพธิ์ใส (สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2564) ได้เสนอว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกันอย่างมากกับ โรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพบุคลากร คุณภาพนักเรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการ สถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่าง ใกล้ชิดจากสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่าโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจและทราบถึงรายละเอียดของงานวิชาการ ทั้ง 17 งาน สามารถมองเห็นจุดอ่อน จุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนาของงานวิชาการมากกว่าครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุจภา วรงค์พินธุ์ (2560, หน้า 216) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการได้ดี ไม่ว่าจะเป็นมีเทคนิควิธีการที่ทันสมัย สามารถออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน ออกแบบการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนัส ทวีกัน (2561, หน้า 150) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่อยู่ห่างไกลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาก ทั้งการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาหรือการจัดส่งเอกสารฉบับจริง ในการขอสนับสนุนงบประมาณ ดังคำสัมภาษณ์ของ ธวัชชัย โพธิ์ใส (สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2564) ได้กล่าวว่า ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันการรายงานผลการปฏิบัติงานต่างๆ ต้องใช้ระบบออนไลน์ และมีระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งการจะติดต่อ สอบถาม ประสานงานหรือขอข้อมูลกับโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาก ดังนั้นผู้รับผิดชอบจะประสานงานกับโรงเรียนที่อยู่ใกล้ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่รวดเร็ว ถูกต้องและทันตามเวลาที่กำหนด

5. ปัจจัยทางการบริหาร (X) และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .870 ($r_{xy}=.870$) ทั้งนี้เนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นความเข้าใจและเห็นว่าปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนั้นมีความสัมพันธ์กันและส่งผลต่อกัน เพราะปัจจัยทางการบริหารไม่ว่าจะเป็นปัจจัยพื้นฐาน ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน การบริหารจัดการที่มีคุณภาพและปัจจัยอื่น ๆ ล้วนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

6. มีปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนา บุคลากร (X_3)และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_6) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือด้านการจูงใจของผู้บริหาร (X_5) และด้านงบประมาณ (X_4) ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุดคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .448 รองลงมาคือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .288 ด้านการจูงใจของผู้บริหาร (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .134 ด้านงบประมาณ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .105 ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้ร้อยละ 79.10 และมีความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ $\pm .25462$ ทั้งนี้เนื่องจากว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ถ้าบุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน พัฒนารอบทิศทางการทำงานในยุคดิจิทัลและสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อการขับเคลื่อนภารกิจตามวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาโรงเรียน ก็จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้

บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหาร ตัดสินใจและกำหนดภารกิจของสถานศึกษาผู้บริหารต้องมีหลักในการจูงใจ ทั้งทางด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ การให้รางวัลหรือสวัสดิการตามสมควร เมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จหรือก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภัทร ทรัพย์ชม (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (X_3) ด้านการให้การสนับสนุน (X_5) และด้านการจูงใจ (X_6)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านงบประมาณ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจูงใจของผู้บริหาร ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและจากผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 3 ด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการจูงใจของผู้บริหารและด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ควรพัฒนาปัจจัยทางการบริหารทั้ง 3 ด้านดังกล่าวให้มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจากผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 ด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ควรพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้านดังกล่าวให้มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า มีปัจจัยทางการบริหารที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจูงใจของผู้บริหาร ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและด้านงบประมาณ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมปัจจัยทางการบริหารด้านดังกล่าว และนำมาใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพของงานวิชาการ เพื่อให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ และพัฒนาประสิทธิผลของงานวิชาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เช่น ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ บรรยายภาคและวัฒนธรรมองค์กร การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เป็นต้น เพื่อพัฒนาปัจจัยทางการบริหารและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานภายในโรงเรียนต่อไป

2.2 ควรศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ให้ครอบคลุมทั้ง 17 งาน เพื่อเป็นสารสนเทศในการใช้ข้อมูลและพัฒนาระบบงานวิชาการในโรงเรียนให้มีคุณภาพและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เกษแก้ว เจริญเขต. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑารัตน์ ขาวกริบและอดุล นาคะโร. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 15(2), 163-176.
- ชูชาติ หงษ์ขาว, สมคิด สร้อยน้ำ และภูมิ พระรักษา. (2563). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารคุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 10(1), 70-86.
- นภัทร ทรัพย์ชม. (2557). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุง. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาส จิตรกรศิลป์. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบางบัวทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประยงค์ ศรีโหม้. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนัส ทวีกัน. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รุจภา วรงค์พิสนธุ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบางบัวทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรพล เจริญวัย. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภาสินี หัตถกรรจ์. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมควร ชุมชอบ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี.